

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 15-12-2016
Enhed: Ældre og det Nære Sammenhængende Sundhedsvæsen
Sagsbeh.: DEPISH
Sagsnr.: 1609501
Dok. nr.: 248563

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 11. oktober 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 31 (Alm. del) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 31:

”Vil ministeren sende udvalget en redegørelse over de nordiske landes og New Zealands forskningsmæssige strategier indenfor forskning i pesticidresters skadelige virkninger? Ministeren bedes inkludere en oversigt over de enkelte forskningsprogrammer og den statslige finansiering af specifikke programmer i redegørelsen.”

Svar:

Danmarks forskningsmæssige strategi inden for forskning i pesticidrester

Til brug for min besvarelse angående Danmarks forskningsmæssige strategi inden for forskning i pesticidresters skadelige virkninger har ministeriet indhentet bidrag fra Miljø- og Fødevarerministeriet. Jeg kan henholde mig til svaret:

”Fødevarestyrelsen og Miljøstyrelsen har i ydelsesaftale mellem Miljø- og Fødevarerministeriet og Danmarks Tekniske Universitet (DTU) en strategisk sigtelinje vedrørende ”Vejen til sundere fødevarer og forbrugerprodukter i Danmark”, som bl.a. omfatter kemiske stoffer herunder pesticidrester og deres virkning.

Der er behov for viden om toksikologiske virkninger af kemiske stoffer, som mennesker bliver udsat for gennem fødevarer og produkter eller gennem forekomsten i miljøet. Den frembragte viden er en forudsætning for at kunne udføre risikovurderinger og opstilling af kvalitetskriterier. DTU Fødevarerinstitutionen leverer uafhængig forskningsbaseret rådgivning inden for vurdering af bl.a. pesticidrester.

DTU Fødevarerinstitutionen er i relation til EU Kontrolforordningen udpeget af Fødevarestyrelsen som nationalt referencelaboratorium for de fleste kemiske stoffer i fødevarer. Institutionen er desuden af EU-Kommissionen udpeget som EU Community referencelaboratorium for pesticider i cerealier og foderstoffer.

DTU Fødevarerinstitutionen yder desuden forskning blandt andet indenfor følgende forskningsområder af særlig interesse på miljø- og fødevarerområdet:

- Forskning i sundhedsmæssige effekter fra enkeltstoffer og kombinationseffekter.
- Særlige sundhedsmæssige effektområder som fx hormonforstyrrende effekter, reproduktionstoksiske effekter, effekter på tarmmikrobiota samt allergi.
- Metodeudvikling til vurdering af sundhedsmæssige effekter af enkeltstoffer eller kombinationer af stoffer ved computermodeller, testbaseret på celler og dyreforsøg.
- Metodeudvikling til helhedsvurderinger af fødevarer.
- Udvikling af metoder til at få flere og mere detaljerede kemiske data for indhold af kemiske stoffer herunder pesticidrester i fødevarer.

På fødevarerområdet finansieres forskningen primært med midler fra Fødevarerforlig 3 (2015-2018). Der er i 2016 afsat 13,1 mio. kr. til DTU Fødevarerinstitutionens forskning inden for rammerne af Fødevarerforlig 3 på kemiområdet.

Miljøstyrelsen administrerer et program for bekæmpelsesmiddelforskning, der har eksisteret siden 1989. Der er i 2016 afsat ca. 16,8 mio. kr. til uddeling af tilskudsmidler til strategiske forskningsprojekter, der skal bidrage til at minimere brugen og utilsigtede virkninger ved anvendelsen af pesticider og biocider.

Programmet administreres efter femårige strategier, der udstikker rammerne indenfor hvilke områder, der efterspørges ny forskningsbaseret viden. I strategien for årene 2015-2020 (<http://mst.dk/media/165105/strategi-bekaempelsesmiddelforskning2015-2020.pdf>) er der udpeget fem områder, hvor der lægges særlig vægt på en styrkelse af vidensgrundlaget, hvoraf det ene område vedrører sundhedseffekter på mennesker.”

Norges forskningsmæssige strategi inden for forskning i pesticidrester

Til brug for min besvarelse angående Norges forskningsmæssige strategi inden for forskning i pesticidresters skadelige virkninger har ministeriet indhentet oplysninger fra den danske ambassade i Oslo, der har indhentet oplysninger fra det norske Helse- og Omsorgsdepartementet og fra Mattilsynet i Norge.

Ifølge Helse- og Omsorgsdepartementet samt Mattilsynet foreligger der ikke nogen overordnet forskningsstrategi i Norge for pesticidrester i fødevarer og mulige sundhedsskadelige følgevirkninger.

De to styrelser henviser midlertidigt til følgende konkrete forskningsaktiviteter:

Handlingsplan for reduceret brug af pesticider

En arbejdsgruppe med repræsentanter fra Norges Bondelag, Norske Bonde- og Småbruket, Landbruksdirektoratet, Klima- og Miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet har udarbejdet forslag til en handlingsplan, der har til formål at reducere dels brugen af pesticider og dels risiko for sundheds- og miljøskadelige virkninger ved brug af pesticider. Handlingsplanen løber i perioden 2016 – 2020 og er den femte i rækken.

Der henvises endvidere til, at yderligere information kan findes via følgende link: <https://www.regjeringen.no/contentassets/3a3421db98f24bc0abcee8061ff2552b/handlingsplan-for-barekraftig-bruk-av-plantevernmidler-2016-2020.pdf>

Pesticider i fisk og skaldyr

I Norge er et program vedrørende pesticider i fisk og skaldyr igangsat. Formålet er at kortlægge, hvilke pesticider der er til stede i fiskefoder. Programmet skal bidrage til, at der fremadrettet kan arbejdes ud fra et videnskabeligt grundlag, når der fastsættes grænseværdier for pesticider i fiskefoder samt fisk og skaldyr.

Der henvises endvidere til, at yderligere information kan findes via følgende link: <https://www.nifes.no/prosjekt/plantevernmidler-fiskefor-og-sjomat/>

Forskning i nedbrydning af pesticidrester i miljøet

Program for jord- og vannovervåking i landbruket, JOVA- programmet, har eksisteret siden 1992 med det formål at dokumentere effekter af landbrugspraksis og tiltag i forhold til afstrømning og vandkvalitet.

11 afvandingsområder indgår i JOVA- programmet. I alle områderne registreres vandgennemstrømning og prøvetagning til analyser af næringsstoffer og partikler. Pesticiderne overvåges gennem vækstsæsonen i seks af afvandingsområderne.

Der henvises endvidere til, at yderligere information kan findes via følgende link:

http://www.bioforsk.no/ikbViewer/page/prosjekt/hovedtema?p_dimension_id=18844&p_menu_id=18851&p_sub_id=18845&p_dim2=18846

Endvidere har Norsk institutt for vannforskning (NIVA) og Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), på bestilling af Mattilsynet, udviklet en model til beregning af toksiciteten af blandinger af pesticider i norske floder gennem en række projekter.

Årsagen til bestillingen er, at de miljømæssige konsekvenser vurderes enkeltvis for hvert stof, når det norske Finanstilsynet godkender et pesticid til brug i Norge. Baseret på dette har man ønsket at opnå et bedre overblik over den samlede risiko, som disse stoffer udgør for vandmiljøet.

Der henvises endvidere til, at yderligere information kan findes via følgende link:

http://www.mattilsynet.no/planter_og_dyrking/plantevernmidler/okt_kunnskap_om_blandingseffekter.22663

Sverige forskningsmæssige strategi inden for forskning i pesticidrester

Til brug for min besvarelse angående Sveriges forskningsmæssige strategi inden for forskning i pesticidresters skadelige virkninger har ministeriet indhentet oplysninger fra den danske ambassade i Stockholm, der har indhentet bidrag fra det svenske Miljö- och Energidepartementet, Sveriges Lantbruksuniversitet samt Lunds Universitet. Jeg kan henholde mig til svaret:

”I det svenske Miljö- och Energidepartement er man ikke bekendt med igangværende svenske forskningsprojekter om sprøjtemidlers, herunder pesticiders, skadelige virkninger på mennesker.

Sveriges Lantbruksuniversitet har et ”Kompetenscentrum för Kemiska Bekämpningsmedel”, som imidlertid fokuserer på sprøjtemidlers miljøeffekter snarere end sundhedsmæssige konsekvenser for mennesker. Finansieringen af forskningen kommer fra den svenske stat samt private fonde såsom Stiftelsen Svensk Lantbruksforskning. En oversigt over de enkelte forskningsprogrammer og deres finansiering foreligger imidlertid ikke.

En undersøgelse af urin fra 500 menneskers i Sverige i perioden 2004-2011 fandt pesticidrester hos næsten alle de undersøgte.

Yderligere information kan findes via dette link:

[http://www.naturvardsverket.se/Nyheter-och-pressmeddelanden/Pressarkiv/Nyheter-och-pressmeddelanden-2014/Bekampningsmedel-aterfinns-i-urin-/.](http://www.naturvardsverket.se/Nyheter-och-pressmeddelanden/Pressarkiv/Nyheter-och-pressmeddelanden-2014/Bekampningsmedel-aterfinns-i-urin-/)”

I øvrigt kan jeg henvise til min besvarelse af SUU alm. del spørgsmål nr. 32.

Islands forskningsmæssige strategi inden for forskning i pesticidrester

Til brug for min besvarelse angående Islands forskningsmæssige strategi inden for forskning i pesticidresters skadelige virkninger har ministeriet indhentet oplysninger fra den danske ambassade i Reykjavik, der har været i kontakt med Miljødirektorat på Island.

Miljødirektoratet på Island oplyser, at der ikke er aktiviteter i Island vedrørende forskning i rester fra pesticider i fødevarer eller i foder.

Finland forskningsmæssige strategi inden for forskning i pesticidrester

Angående Finlands forskningsmæssige strategi inden for forskning i pesticidresters skadelige virkninger henviser jeg til min besvarelse af SUU alm. del spørgsmål nr. 32.

New Zealand forskningsmæssige strategi inden for forskning i pesticidrester

Til brug for min besvarelse angående New Zealands forskningsmæssige strategi inden for forskning i pesticidresters skadelige virkninger har ministeriet indhentet oplysninger fra den danske ambassade i Canberra.

Ambassaden i Canberra fremhæver forskning foretaget af David McBride fra University of Otago og henviser til, at der kan indhentes yderligere information via følgende links:

<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09603120601124181>

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1753-6405.12583/abstract;jsessionid=2E99F9B0FEB34BD15C60922E3C46E93F.f02t03>

<http://www.nature.com/jes/journal/v20/n5/full/jes200931a.html>

<http://occm.oxfordjournals.org/content/59/4/255>

Oversigt over de enkelte forskningsprogrammer og den statslige finansiering af specifikke programmer i redegørelsen

Hvad angår oversigt over de enkelte forskningsprogrammer og den statslige finansiering henvises til ovenstående. Det har ikke været muligt for ministeriet at tilvejebringe yderligere.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Ida Stube Holst